

Nr 347.

Av herrar **Olsson** i Ransta och **Jönsson** i Fridhill, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 95 A, med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 95 A, vid innevarande års riksdag med förslag till förordning om vissa ändringar i förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften, föreslås bland annat: räntestämpel å alla i bank innestående medel med i regel en procent av räntebeloppet, varvid stämpel skulle läggas såväl å medel innestående å depositions-, kapital-, upp- och avskrivningsräkning som å ränteinkomst å medel innestående å sparbank samt sparkasseräkning.

Följande undantag föreslås dock: å i sparbank eller å sparkasseräkning innestående medel »må dock frihet från stämpel äga rum, om beloppet av den ränta, som under ett kalenderår tillgodoföres insättare vare sig medlen innestått hela året eller blott en del därav, icke uppgår till 40 kronor».

Då i många fall sparbankerna kunnat betala lika hög ränta som å depositions- eller kapitalräkning, kommer denna bestämmelse att verka i den riktningen, att insättare å dessa sistnämnda räkningar finna med sin fördel förenligt att flytta belopp under 800 kronor från depositions- och kapitalräkning till sparkasseräkning eller till sparbank.

Man kommer antagligen att få bevittna samma vandring av pengarna från depositions- och kapitalräkningarna som skedde efter den år 1894 införda stämpelskatten å depositionsbevisen, varom en tabell å sidan 33 i Kungl. Maj:ts proposition, nr 95 A, lämnar otvetydigt vittnesbörd.

Att undantaga avkastningen å belopp upp till 800 kronor, innestående å sparkasseräkning eller å sparbank, för stämpelavgift, under det avkastningen å samma belopp, innestående å depositions- och kapitalräk-

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 4 saml. 157 häft. (Nr 347—349.) 1

ning, skulle beläggas med skatt, kan icke vara rättvist mot de olika insättarna och kommer ovillkorligen att leda till försök att undandraga statsverket inkomster genom förflyttning av innestående medel till stämpelfria bankräkningar.

Statsrådet och chefen för finansdepartementet säger å sidan 33 i omskrivna kungl. propositionen: »effektiviteten av en beskattning i den av kommitterade föreslagna riktningen blir givetvis, såsom jag nyss framhållit, i hög grad beroende av beskattningens allmänna omfattning. Undantagas från skatt medel, som innestå i sparbank, kan man befara, att ej obetydliga belopp av de medel, som eljest kunnat insättas å räkningar hos bankbolagen, komma att söka sig väg till sparbankerna. Det mot förmodan dåliga resultatet i fiskaliskt avseende av den år 1894 införda stämpelskatten å depositionsbevisen torde till icke oväsentlig del vara att tillskriva de luckor, som den nya lagstiftningen innehöll och vilka erbjödo många möjligheter till kringgående av författningens bestämmelser.»

Att med sådana erfarenheter för ögonen ändock nu föreslå stämpelfrihet till visst belopp å sparkasse- och sparbanksräkningar, då samma belopp å depositions- och kapitalräkning skulle stämpelläggas, förefaller oklokt. Ty — som vi framhållit förut — händer det ofta, att sparbankerna betala lika hög ränta, som å depositionsräkning kan erhållas. Det enda riktiga tyckes oss därför vara, att samma stämpelfrihet beviljas över lag även å medel insatta å depositions- och kapitalräkning.

Upp- och avskrivningsräkning, som egentligen är avsedd för affärsmän med kort tidsplacering, kan ej jämföras med andra bankräkningar, avsedda att förränta pengar.

Någon minskning i statsverkets inkomster genom denna ändring i Kungl. Maj:ts förslag torde icke komma att äga rum, enär — som vi förut påpekat — i annat fall en omplacering av det mindre kapitalet troligen kommer att äga rum i syfte att undandraga sig stämpelavgiften.

Med hänsyn till att staten söker underlätta möjligheterna för de mindre bemedlade klasserna i samhället att skaffa sig småbruk och egna hem, kan man tycka, att det också borde ligga i statens intresse att gynna strävandena hos denna klass att genom sparsamhet kunna få ihop ett litet begynnelsekapital.

Då man vidare tar hänsyn till den oerhörda prisstegringen å jord och byggnadsmaterialier och penningens förminskade köpkraft, får man lov att medgiva, att ett kapital av 800 kronor — som av Kungl. Maj:t i meromnämnda proposition ungefärligen föreslås stämpelfritt — icke räcker långt för småbrukaren och egnaheimsbyggaren. Då dessutom sparbankerna genom premier bruka uppmuntra till flitig insättning av sparade slantar,

synes det oss att staten icke bör motarbeta dessa strävanden genom att stämpelbelägga så relativt små ränteinkomster som 40 kronor och i vissa fall ned till 5 kronor. Ty man måste väl ändå medgiva, att för den vanliga grovarbetaren vill det flerårig möda och sparsamhet till för att få ett kapital på 1,000 kronor samlat. Och hur långsamt växer det ej i början.

Då det i allmänhet torde vara landsbygdsbefolkningen och industriarbetarna, som utgöra det övervägande stora flertalet av dessa småkapitalister, vilka just rekrytera småbruks- och egnahemsbyggarekåren, har staten all anledning att — vid beskattning av ränteinkomster — vis à vis dessa grupper gå fram med stor varsamhet.

Om stämpelfrihet beviljades för ränteinkomster under 100 kronor, skulle, av i rikets sparbanker vid 1914 års slut insatta medel, ränteavkastningen å ett belopp av 416,382,868 kronor bliva skattefritt och staten få en inkomst på cirka 100,000 kronor mindre än enligt Kungl. Maj:ts förslag.

Å depositions- och kapitalräkning var vid 1914 års slut insatt ett belopp av 1,140,536,109 kronor.

Om man beräknar att de mindre kapitalisterna (2,000 kronor) äro representerade här i samma proportion som vid sparbankerna (cirka 42 %), skulle dessa småkapitalister ha innestående ett belopp av 479,025,165 kronor.

I händelse avkastningen av detta belopp bleve skattefritt, skulle statens inkomst bliva 239,512 kronor mindre än enligt Kungl. Maj:ts förslag. Sammanlagt således cirka 340,000 kronor minskade statsinkomster. Nu kan ju invändas, att dessa 340,000 kronor ej betyda så mycket för en sådan massa insättare — de utgöra nämligen cirka 90 % av alla »kapitalisterna».

När det gäller denna klass är det dock en avsevärd summa staten på detta sätt komme att fränhända dem. Man får ej heller förbise, vilken uppmuntran till sparsamhet en så pass utsträckt skattefrihet för mindre ränteinkomster skulle bliva. För övrigt är det en lätt sak att av det kvarvarande storkapitalet genom en något förhöjd räntestämpel eller genom användande av en progressiv skatteberäkning få fram dessa 340,000 kronor, i händelse statens finanser ovillkorligen fordra detta. På grund av vad vi här anfört få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen ville bifalla Kungl. Maj:ts proposition, nr 95 A, med sådan ändring, att ränteinkomster under 100 kronor å både depositions-, kapital-, spar-

kasse- och sparbanksräkning icke beläggas med stämpel;
och torde vi få anhålla att vederbörande utskott vidtager
härfor erforderliga ändringar i föreslagen lagtext.

Stockholm den 20 mars 1917.

Gustaf Olsson
i Ramsta.

Sven Jönsson
i Fridhill.
